

Rawicz, dnia 24 listopada 2025 r.

WO.8031.25.2025

Pani
Beata Pałka-Szydło
Radna Rady Powiatu Rawickiego

W odpowiedzi na Pani interpelację w sprawie działań profilaktycznych dot. przeciwdziałania wczesnej inicjacji alkoholowej oraz używania substancji psychoaktywnych w placówkach oświatowych Powiatu Rawickiego informuję, że:

Ad. 1. W szkołach dla których organem prowadzący jest Powiat Rawicki podejmowane są działania profilaktyczne skupiające się na edukacji, wzmacnianiu umiejętności, budowaniu relacji i wczesnym reagowaniu. Odbývają się zajęcia profilaktyczne i lekcje dotyczące szkodliwości alkoholu, narkotyków, dopalaczy, nikotyny, e-papierosów oraz innych substancji psychoaktywnych. Prowadzone są programy m.in. „ARS, czyli jak dbać o miłość”, „Dokonujemy właściwych wyborów. Jesteśmy asertywni”, „Zdrowie jest ważne”, „Dbam o zdrowie psychiczne – uczę się rozpoznawać”, „SIB – Szkolna Interwencja Profilaktyczna” oraz liczne akcje, marsze z okazji m.in. Międzynarodowego Dnia Trzeźwości, happeningi związane z profilaktyką ochrony zdrowia dzieci i młodzieży <https://www.zszrawicz.pl/tydzien-dla-bezpieczenstwa-w-zsz-w-rawiczu/>. Wydawane są również gazetki tematyczne poświęcone przeciwdziałaniu uzależnieniom. Ponadto nauczyciele nieustannie monitorują zmiany w zachowaniu uczniów, prowadzą pogadanki indywidualne oraz współpracują z pedagogiem/psychologiem szkolnym w przypadku niepokojących sygnałów. Natomiast jeżeli chodzi o Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Rawiczu pełni ona bardziej specjalistyczną i diagnostyczną rolę. Placówka skupia się głównie na diagnozie funkcjonowania emocjonalno-społecznego ucznia, ocenia czynniki ryzyka uzależnień oraz analizuje zachowania i wywiad z rodziną. Ponadto prowadzi indywidualne konsultacje dotyczące zachowań ryzykownych oraz wspiera w radzeniu sobie z lękiem, depresją, złością, presją rówieśniczą – często leżącymi u podłoża sięgania po substancje. Podczas spotkań z rodzicami, nauczycielami i uczniami prowadzone są działania

psychoedukacyjne mające na celu podniesienie poziomu wiedzy nt. zagrożeń wynikających z szeroko pojętych uzależnień. Prowadzone są również pogadanki na temat radzenia sobie ze stresem, asertywności jako działania profilaktycznego będącego źródłem inicjacji alkoholowej czy substancji psychoaktywnych. Poradnia współpracuje ze szkołami przy rozwiązywaniu trudnych przypadków, prowadzi wczesną interwencję i wsparcie psychologiczne. W chwili obecnej placówka prowadzi działania skierowane na profilaktykę nowych zagrożeń tj. niebezpiecznych treści i trenów w Internecie m.in. szkolenia pn. „Zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży w świecie cyfrowym” zorganizowane dla nauczycieli, pedagogów i psychologów placówek oświatowych powiatu.

Ad. 2. Szkoły korzystają z programów rekomendowanych na poziomie krajowym. Jest to program profilaktyczny pn. „Godzina dla Młodych Głów” oraz „ARS, czyli jak dbać o miłość”.

Ad. 3. Działania skierowane do rodziców i nauczycieli, którzy wymagają przygotowania do pracy z młodzieżą narażoną na kontakt z substancjami obejmują nieustanną edukację i podnoszenie świadomości poprzez zdobywanie wiedzy o rodzajach substancji, mechanizmach uzależnień i sygnałach ostrzegawczych, rozwijanie umiejętności komunikacyjnych poprzez naukę prowadzenia otwartych, wspierających rozmów z młodzieżą, jak również ćwiczenia reagowania na trudne tematy. Ponadto ważna jest również obserwacja zmian w zachowaniu, emocjach i funkcjonowaniu ucznia lub dziecka oraz umiejętność odróżniania sygnałów typowego dojrzewania od objawów zagrożenia. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawiczu prowadzi działania skierowane do rodziców i nauczycieli, którzy wymagają przygotowania do pracy z młodzieżą narażoną na kontakt z substancjami psychoaktywnymi. Są to warsztaty i szkolenia realizowane według potrzeb placówek oświatowych, porady i konsultacje dla rodziców oraz psychoedukacja realizowana w trakcie porad, konsultacji oraz procesów terapeutycznych. Ponadto placówka prowadzi spotkania dla rodziców i nauczycieli z zakresie rozpoznawania sygnałów uzależnień oraz dotyczące wzmacniania kompetencji wychowawczych.

Ad. 4. Skuteczna profilaktyka uzależnień w środowisku szkolnym wymaga zintegrowanego działania wielu podmiotów, gdyż szkoła, jako miejsce codziennego funkcjonowania dzieci i młodzieży, odgrywa kluczową rolę w rozpoznawaniu zagrożeń i wczesnym reagowaniu.

Dlatego też placówki współpracują m.in. ze Służbą Więzienną i z Komendą Powiatowa Policji w Rawiczu poprzez organizowanie licznych prelekcji i spotkań profilaktycznych dla uczniów dotyczących odpowiedzialności prawnej nieletnich, skutków posiadania i używania substancji psychoaktywnych oraz zasad bezpieczeństwa. Ponadto policja wspiera w reagowaniu na sytuacje kryzysowe (np. podejrzenie posiadania narkotyków, agresji pod wpływem substancji). Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna również wspiera szkoły poprzez przeprowadzenie diagnozy problemów wychowawczych i emocjonalnych, które mogą prowadzić do sięgania po substancje, prowadzi warsztaty i zajęcia profilaktyczne dla uczniów, rodziców i nauczycieli, jak również wsparcie terapeutyczne dla uczniów z problemami uzależnień lub zagrożonych uzależnieniem. Ponadto włącza się w kampanie społeczne i współpracuje ze służbami i instytucjami lokalnymi w ramach spotkań Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Powiatu Rawickiego oraz jeśli sytuacja wymaga tego bezpośrednio. Ponadto współpraca szkół z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Rawiczu w zakresie działań profilaktycznych jest również ważnym elementem systemu ochrony zdrowia publicznego. Obejmuje szereg działań edukacyjnych, kontrolnych i wspierających, których celem jest promowanie zdrowego stylu życia oraz zapobieganie chorobom wśród dzieci i młodzieży. Sanepid realizuje w szkołach liczne programy profilaktyczne, które mają na celu poszerzanie wiedzy uczniów na temat zdrowia poprzez promocję higieny osobistej, edukację antynikotynową i przeciwdziałanie używaniu e-papierosów, profilaktykę chorób zakaźnych, promowanie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej, profilaktykę uzależnień (alkohol, narkotyki, dopalacze), edukację na temat zdrowia psychicznego, zapobiegania stresowi i przemocy. W ramach tych programów Sanepid dostarcza materiały dydaktyczne oraz organizuje spotkania z edukatorami. Szkoły biorą udział w regionalnych i ogólnopolskich akcjach, takich jak: Światowy Dzień Zdrowia, Światowy Dzień bez Papierosa, Europejski Tydzień Szczepień, kampaniach dotyczących zdrowego stylu życia. Sanepid wspiera je materiałami edukacyjnymi i specjalistami, często współpracując w przeprowadzanych akcjach ze Starostwem Powiatowym w Rawiczu <https://powiatrawicki.pl/palaczu-zbadaj-swoje-pluca-2/>, <https://powiatrawicki.pl/akcja-informacyjno-edukacyjna/> i <https://powiatrawicki.pl/akcja-informacyjno-edukacyjna-2/> Podsumowując współpraca szkół ze służbami i instytucjami lokalnymi, czy organizacjami

pozarządowymi ma charakter kompleksowy i obejmuje zarówno edukację zdrowotną, jak i nadzór higieniczno-sanitarny. Jej celem jest zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznego środowiska nauki oraz promowanie postaw i zachowań sprzyjających zdrowiu.

Ad. 5 Realizacja działań profilaktycznych w szkołach w obszarze zapobiegania wczesnej inicjacji alkoholowej oraz używaniu substancji psychoaktywnych odgrywa kluczową rolę w budowaniu bezpiecznego i prozdrowotnego środowiska dla dzieci i młodzieży. Zgodnie z założeniami Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030, działania te powinny łączyć edukację, wczesną interwencję, budowanie kompetencji psychospołecznych oraz współpracę międzyinstytucjonalną. Programy edukacyjne realizowane w szkołach – zarówno w formie zajęć lekcyjnych, jak i warsztatów prowadzonych przez specjalistów – przyczyniają się do zwiększania wiedzy uczniów na temat szkodliwości alkoholu i narkotyków. Ponadto Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nieustannie dostosowuje ofertę swoich działań do potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli oraz do aktualnych problemów i zagrożeń wśród młodych ludzi. Skuteczność działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania inicjacji alkoholowej i używaniu substancji psychoaktywnych zależy w dużym stopniu od ich kompleksowości, systematyczności oraz dostosowania do potrzeb konkretnych szkół i środowisk lokalnych. W praktyce wykorzystuje się m.in. obserwację, rozmowy indywidualne, anonimowe ankiety, analizę frekwencji, czyli liczbę incydentów związanych z zachowaniami ryzykownymi. Ważnym elementem jest również bieżąca współpraca z wychowawcami i specjalistami szkolnymi, którzy mogą szybko wskazać obszary wymagające wzmocnienia. Założenia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego – takie jak edukacja, wczesna interwencja oraz współpraca instytucjonalna – istotnie wspierają tworzenie środowiska sprzyjającego zdrowiu psychicznemu i zmniejszającego ryzyko zachowań związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Z poważaniem

STAROSTA
Adam Sperzyński